

Het kleine orgel in de Broederenkerk

Dit orgel wordt nu, zomer en herfst 2015, gerestaureerd. Dit gebeurt door vrijwilligers uit onze parochie, onder leiding van een vakman.

Het orgel is een geschenk dat goed van pas kwam toen het grote orgel werd gerestaureerd. Ook toen het grote orgel klaar was, zingen de koren graag bij en rond het kleine orgel, omdat het koor dan dicht bij de parochianen en het altaar staat.



Over dit orgel

Het kabinetorgel is gebouwd in Schotland door de bekende orgelmaker Mirrlees te Glasgow. In het orgel zijn bij restauratie nog papieren gevonden uit 1832.

Rond 1960 is het gerestaureerd door de Hr. Venema uit Kampen

Omstreeks 2005 heeft Hendriksen & Reitsma, orgelbouwers te Nunspeet, het orgel nog weer enigszins opgelapt. Voornamelijk het ontstemmen van het pijpwerk hebben zij gedaan en de windvoorziening is iets gewijzigd.

Orgel

Het orgel is het grootste instrument dat er bestaat. Het wordt vooral gebruikt in de kerk. Er zijn elektrische orgels en pijporgels.

Bij een elektrisch orgel druk je op een toets en het geluid wordt geproduceerd door een luidspreker. Bij een pijporgel gaat dat anders. Je drukt op een toets en er gaat een klepje open waar lucht doorheen geblazen wordt die lucht stroomt in de pijp en zo komt er geluid uit. Het orgel is een soort grote panfluit.

Ontmanteld

Op deze foto is de kast, die om het orgel heen zat, al weggehaald. De pijpen staan allemaal los op het onderstel en worden tijdelijk met afzetlint bij elkaar gehouden.



Blaasbalg

Onderin het houten frame zit de blaasbalg die met een ventilator gevuld wordt met wind. Dat gebeurt nu elektrisch. Stukken lood op de balg zorgen voor het naar beneden zakken. Via een houten kast, de windtunnel, wordt de lucht naar de windlade gevoerd.



Bakken

Op de voorgrond van deze foto staan de houten bakken al klaar waar later de orgelpijpen tijdelijk in worden bewaard. Alles natuurlijk netjes gesorteerd op volgorde.



Conducten

Niet alle orgelpijpen passen op de windlade. Zij krijgen hun lucht via buisjes aangevoerd. In dit orgel zijn conducten van kunststof en van metaal. De plastic slangetjes zijn voorzien van een gemerkte stikker zodat men later alles weer op zijn plaats terug zet.



Windlade met conducten

Bovenop de windlade zitten de gaten waaruit de lucht door de orgelpijp blaast. Omdat de pijpen dik zijn en er veel gaten in de kast zitten kunnen niet alle pijpen direct boven een luchtgat geplaatst worden. Daarom wordt de wind via pijpen en slangen naar de betreffende orgelpijp gevoerd.



Onder de windlade zijn de toetsen verbonden met heel veel stangetjes. Elk stangetje trekt een ventiel van die windlade open of dicht. Om alles te ontkoppelen moeten heel veel moertjes worden losgedraaid



Manuaal

Dit kabinetorgel heeft één manuaal, een rij toetsen om het orgel te bespelen. Links en rechts zijn de gaten te zien waar de registers hebben gezeten.



Op deze foto is het ventiel te zien wat door middel van een veer tegen een gat in de windlade wordt gedrukt.



Toetstracuur

Onder de windlade zitten ventielen die de lucht tegenhouden. Het zogenaamde trekmechaniek of toetstracuur. Door een toets in te drukken wordt via een systeem van stangetjes dat ventiel geopend en kan de lucht de orgelpijp in stromen. De ventielen worden door een metalen veer tegen de ventielgaten gedrukt.



De muziek-engel

Deze engel is met dank overgevlogen vanuit de Heilig Hart Kerk.

De engel vraagt beleefd om een bijdrage voor de kosten van deze restauratie ...

Tekst:

Gerard Heerius

Foto's:

Gide Minis

Dit bestand is gemaakt door de Broeders-webmaster Frans

